

Vet Aquí!

Butlletí lingüístic de la
Diputació de Girona

Novembre de 2012

EN PAGÈS DE GUIALBES

Temps era temps, els pagesos de la comarca havien de satisfer certes prestacions senyorials al monestir de Banyoles i a l'abat, que estava queixós d'alguns que les descuidaven. Va enginyar-se aquesta estratagema: els envià el seu criat i els convidà a taula. Cridà un notari i li digué:

—Mira, quan nosaltres estarem dinant, tu et posaràs darrere d'una porta entregirada i aniràs escrivint tot el que declarin els pagesos. Afina bé l'orella i que no et passi res per alt.

De bon matí els convidats sortiren de llurs parròquies, empolainats com en dies de romeria, i cap a la vila de Banyoles falta gent!

L'un darrere l'altre anaven arribant i eren ben rebuts pels frares, i, després de visitar les relíquies de sant Martirià, patró de Banyoles i comarca, a migdia hom els serví un esplèndid dinar a la sala gran de l'abadia.

En el bo de l'àpat, quan l'animació anava en augment, l'atmosfera era més carregada i el castell de plats ja havia afluixat, l'abat, que presidia la taula, va prendre la paraula i digué somrient:

—Heu pogut veure com l'abat no escatima res per festejar els seus bon amics [...]. Però no judiqueu un àpat per pensar que tot vessa al monestir. No, tot al contrari; el convent avui passa el mal temps de les vaques magres. A l'església cal fer-hi obres d'envergadura, l'abadia necessita algunes reparacions... I, en fi, l'abat no pot pas fer gras sempre que vol; amb això espera que vosaltres també sereu generosos amb ell. Què penseu donar al pobre pare abat?

—Jo, un sac de blat —deia l'un.

—Jo, una quartera de civada —afegia l'altre.

[...]

I així, l'un darrere l'altre, els pagesos de la comarca varen anar dient fil per randa el que donarien al monestir, mentre el notari, amagat darrere la porta, ho anava apuntant tot.

L'únic que no obria boca era en Pagès de Sant Esteve de Guialbes. S'havia adonat de la presència de l'escrivent perquè havia vist una mà amb una ploma a través del mig pam de porta oberta.

Prou que l'abat feia estona que se'l mirava, com donant-li a entendre que parlés, però ell, de barres a la taula, tot era fer l'andorrà i aprofitar el temps per endreçar els plats.

Tothom ja havia dit la seva i ell, com qui sent ploure! A l'últim, el religiós, no podent més i encarant-se amb aquell propietari, [...] li va preguntar:

—I, doncs, Pagès de Sant Esteve, què penseu donar al pare abat?

I aquest, com si li diguessin *Llúcia*, sense aixecar el cap de la taula, va contestar:

En Pagès

menja, calla

i no diu res.

I això també va quedar escrit.

Font: CONSTANS, Lluís G. [et. al.]. *Rondalles*. Banyoles: Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles, [s. d.].

Saps llegendes del teu municipi? Envia'ns-les a l'adreça osl@ddgi.cat, i les publicarem en algun dels propers números del *Vet Aquí!*

VERBS AMB RÈGIM DIFERENT

A vegades fem servir dos verbs seguits d'un sol complement, cosa que no representa cap problema si aquests verbs demanen el mateix complement:

Hem de potenciar i diversificar l'economia de les comarques de Girona.

Aquesta construcció és correcta perquè *l'economia* és alhora el complement directe de *potenciar* i de *diversificar*:

✓ Hem de potenciar l'economia de les comarques de Girona.

✓ Hem de diversificar l'economia de les comarques de Girona.

Però si un dels verbs demana un complement directe i l'altre no, tenim un problema de règim verbal:

✗ Hem d'informar i confiar en les empreses.

En aquest cas, el verb *informar* ens demana un complement directe (*les empreses*), i el verb *confiar*, en canvi, necessita un complement preposicional precedit de la preposició *en* (*en les empreses*):

✓ Hem d'informar les empreses.

✓ Hem de confiar en les empreses.

Per tant, quan ens trobem amb dos verbs que ens demanen complements diferents, podem optar per pronominalitzar algun dels complements:

✓ Hem d'informar les empreses i confiar-**hi**.

En aquest cas, hem optat per substituir el complement preposicional *en les empreses*. Però també podríem pronominalitzar el complement directe, i tindríem com a resultat la frase següent:

✓ Hem de confiar en les empreses i informar-les.

NO EN DUBTIS!

Hi ha algunes construccions incorrectes amb el verb *dubtar* que s'han generalitzat i que caldria substituir per d'altres de correctes.

✗ És una persona molt competent. No **ho** dubtis!

✓ És una persona molt competent. No **en** dubtis!

✗ Si teniu qualsevol problema, no dubteu **en** posar-vos en contacte amb nosaltres.

✓ Si teniu qualsevol problema, no dubteu **a** posar-vos en contacte amb nosaltres.

Recordeu que la preposició *a, amb, de* o *en* se suprimeix davant de la conjunció *que*:

✗ Dubtem **de que** aquesta sigui la solució més adequada.

✓ Dubtem **que** aquesta sigui la solució més adequada.

INFORMACIÓ D'INTERÈS

El TERMCAT ha publicat aquest 2012 el *Diccionari de les arts: Arquitectura, escultura i pintura*, que recull prop de 1.300 termes relatius als àmbits de la pintura i el dibuix, l'escultura, l'arquitectura, l'urbanisme, les arts decoratives, el gravat i la ceràmica. Cada terme presenta la denominació i la definició en català i els equivalents en castellà i anglès.

El diccionari, que ha estat publicat en línia, us el podeu descarregar a http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/147.

Des de l'Oficina de Serveis Lingüístics us animem a proposar-nos temes que us interessaria que tractéssim, siguin de normativa (pronoms febles, relatius, etc.), de qüestions convencionals, de terminologia administrativa o de qualsevol altre àmbit d'interès per a la Diputació (informàtica, medi ambient, economia...), etc. Podeu fer-ho a l'adreça osl@ddgi.cat.